

Henry Fielding
KLAMELA

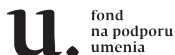
VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Henry Fielding

KLAMELA

Henry Fielding: Shamela, Oxford University Press, Oxford 1999
Translation © 2019 Marián Gazdík
Cover design © 2019 Ľubica Končeková
Slovak edition © 2019 Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r. o., Bratislava
e-mail: vsss@stonline.sk
<http://www.vsss.sk>

Vydanie knihy finančne podporil Fond na podporu umenia

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV,
spol. s r. o.

Henry Fielding: Klamela

Z anglického originálu Henry Fielding: Shamela, Oxford University Press, Oxford 1999

preložil Marián Gazdík

Jazyková redakcia Oľga Kudláčová

Úvod napísal a poznámky pod čiarou zostavil Thomas Keymer

Použité citáty: Horatius, Quintus Flaccus: O umení básnickom, Satiry a Listy,

List I. 1. preložil Ignác Šafár, Tatran, Bratislava 1986

Obálku s použitím fragmentu grafiky Williama Hogartha navrhla Ľubica Končeková

Grafická úprava a sadzba Ľubica Končeková

Tlač P + M, s. r. o., Turany

Prvé vydanie

Vytlačené na Slovensku

ISBN 978-80-8202-079-6

Henry Fielding

KLAMELA

A N
A P O L O G Y
F O R T H E
L I F E
O F

Mrs. SHAMELA ANDREWS.

In which, the many notorious FALSHOODS and
MISREPRESENTATIONS of a Book called

P A M E L A,

Are exposed and refuted; and all the matchless
ARTS of that young Politician, set in a true and
just Light.

Together with

A full Account of all that passed between her
and Parson *Arthur Williams*; whose Character
is represented in a manner something different
from what he bears in *PAMELA*. The
whole being exact Copies of authentick Papers
delivered to the Editor.

Necessary to be had in all FAMILIES.

By Mr. *CONNY KEYBER*.

L O N D O N :

Printed for A. DODD, at the *Peacock*, without *Temple-bar*
M. DCC. XLJ.

Úvod^{1,2}

Len pár veľkých románov kritika tak rýchlo a prepracovane zvožila ako Richardsonovu *Pamelu*, bezprostredný objekt satiry *Klamely* a východiskový bod pre Fieldingovho *Josepha Andrewsa*. A predsa len málo románov dosiahlo taký pôsobivý okamžitý úspech. *Pamelu* vydali šiesteho novembra 1740 a pri jej druhom vydaní štrnásteho februára 1741 sa jej autor-tlačiar mohol chvastať *veľkým nákladom, ktorý sa vypredal za menej ako tri mesiace*.³ Do konca roka stihol ešte tri ďalšie vydania a pokračovanie v podobe celého románu. Fielding na to zareagoval s porovnateľnou rýchlosťou: „otrasný pamflet *Klamela*“ (za čo to považoval anonymný obdivovateľ *Pamely*) vyšiel druhého apríla 1741 a *Joseph Andrews* („náznaky a mená sú prebraté z toho príbehu s oplzlým a malicherným rozšíre-

¹ V rámci Úvodu (Introduction) k vydaniu diel Henryho Fieldinga *Joseph Andrews* a *Shamela (Klamela)* uvádzame len časti spoločné pre obe diela a časť venovanú preloženému dielu *Klamela*. Z pochopiteľných dôvodov sme vynechali časť venovanú prvému z románov, ktorá je pre prezentovaný román nepodstatná. Taktiež uvádzame názvy citovaných diel v poznámkach v origináli, čo je prax opakovaná aj v poznámkach k samotnému prekladu diela. Veríme, že čitatelia pochopia dôvody, ktoré nás k tomu vedú, a v prípade záujmu si spomínané diela nájdú. Pozn. prekl.

² Pokiaľ sa v poznámkach nižšie neuvádza inak, biografické a iné kontextové informácie sú použité z diela Martina C. Battestina a Ruthe R. Battestinovej *Henry Fielding: A Life* (Londýn, Routledge 1989), časti 2 a 3, a z diela T. C. Duncana Eavesa a Bena D. Kimpela *Samuel Richardson: A Biography* (Oxford: Clarendon Press, 1971), kap. 7.

³ Pozri nižšie: Dodatok II, s. 114.

ním“, ako sa na to sťažoval sám Richardson) vyšiel dvadsiateho druhého februára 1742.⁴

Tradičné tvrdenia, že *Pamela* je prvý skutočný román (alebo inak pôvodný bestseller), sú teraz vyvážené plnším obrazom, aký máme o existujúcich trendoch tak v naratívnych technikách, ako aj v tom, ako sa literatúra stala komerčným tovarom v desaťročiach predchádzajúcich *Pamele*. A predsa obe tieto kedysi bežné tvrdenia majú veľa čo povedať o význame a vplyve diela, ktoré tak silne zaujalo Fieldingovu predstavivosť v tomto roku, kľúčovom pre jeho literárny vývin. Je štruktúrované ako séria listov od samotnej hrdinky, na pozadí ktorých sa odvíja dej. Zdá sa, že forma v podobe listov ponúka intímny prístup do klesajúceho a narastajúceho toku jej vedomia, neobmedzovaného retrospektívou s účinkami vzdaľovania alebo splošťovania. Richardson neskôr nazval túto techniku „písanie k danej chvíli“⁵ a táto fráza obsahuje jeho dve súvisiace vlastnosti: nielen schopnosť zachytávať prúd vedomia v priebehu času, ale aj konkrétnejšie jeho dramatickú synchronizáciu rozprávania a krízy zameranú predovšetkým na bezprostredný psychologický vplyv „chvíľ“ v zmysle bodov obratu alebo kritických okamihov.⁶ Potenciálne vplyvy vzrušenia a napätia, zvýšené prerušovanou povahou naratívnej formy, sa mohli plne využiť pri dejovej línii, ktorá sa zameriava na zvädzanie, únos a uväznenie, a predsa sa tieto viac-menej ne-

⁴ „Philaretus“ Richardsonovi, 22. júna 1741, Victoria & Albert Museum Forster MSS, XVI, i, fo. 51, Richardson pre Lady Bradshaighovú, cca november 1749, *Selected Letters of Samuel Richardson*, ed. John Carroll (Oxford: Clarendon Press, 1964), s. 133.

⁵ Richardson pre Lady Bradshaighovú, 14. februára 1754, *Selected Letters*, s. 289.

⁶ Oxford English Dictionary – Oxfordský slovník angličtiny, pozri heslo „moment“ (s. 7).

zákonné pôžitky mohli vysvetliť zložitými didaktickými nárokmi a náboženskými glosami, ktorými je text prešpikovaný. Keď sa k tejto zmesi pridá lákavo pokorné postavenie Richardsonovej hrdinky (nie je aristokratka ani princezná z tradičnej romancy, ale sedliakova dcéra v službe v domácnosti, opisujúca ľudovým spôsobom bežný pracovný deň), opojná fantázia povýšenia z handier do brokátu a zázračná odmena, ktorú tento príbeh ponúka, potom si silu účinku *Pamely* nemožno nevšimnúť.

Ani jedna z črt románu nebola úplne nová, ale ich opojná kombinácia pôsobila revolučne. Vzrušená reakcia verejnosti je už známy príbeh. *Pamela*, obrovsky nafúknutá v novinách *Weekly Miscellany* a kontroverzne podporovaná z kazateľnice v Kostole sv. Spasiteľa v Southwarku, búrlivo ovládla celý národ. V meste Bath Alexander Pope a budúci patrón Fieldinga Ralph Allen vyjadrovali „veľký obdiv“ a londýnsky *Gentleman's Magazine* nevidel nijaký zmysel v tom, aby uverejňoval „niekoľké chvály“, ktoré román čoskoro dostal, keďže „čoskoro sa považovalo za znak nedostatku zvedavosti, keď niekto nečítal *Pamelu*, podobne ako keby nevidel francúzske a talianske ta-nečníčky.“⁷ Ešte senzačnejšie príbehy čítania sa odohrávali na iných miestach. Keď vyšla časť o svadbe *Pamely* v diele vychádzajúcom na pokračovanie, v Prestone čitatelia údajne zvonili na kostolných zvonoch a na ich špicaté vežičky vyvesili vlajku a v Essexu našli sedemročného Harryho Campbella (azda najmladšieho z *fanišikov Pamely*, ako napísal Aaron Hill), ako sa chveje v kľčoch pri počúvaní hlasného čítania

⁷ James Leake Richardsonovi, cca február 1741, *The Correspondence of Samuel Richardson*, ed. Anna Laetitia Barbauld, 6 vols. (1804), i, s. lix, *Gentleman's Magazine*, II (január 1741), s. 56.

o jej samovražedných myšlienkach.⁸ Keď sa dielo začalo na módnjej vlne rozširovať, povstala armáda podnikavých oportunistov a perohryzov na voľnej nohe s úmyslom niečo z toho vyťažiť. Richardson sa neskôr ponosoval, že jeho román „splodil nemenej ako šestnásť diel, ako boli poznámky, imitácie, predaj tohto príbehu za drobné, pirátske diela atď.,“⁹ a urýchlene ho preložili do každého predstaviteľného média. Objavili sa vytlačené diela aj hry, baladická opera a hrdinská báseň a dokonca aj (ak sa dá veriť dochovaným novinovým reklamám) prekvitajúci obchod v módných salónoch a v brakových doplnkových verejných predstaveniach: „nový vejár predstavujúci hlavné dobrodružstvá jej života v službe, láske a manželstve“, „zvláštne voskové figuríny zobrazujúce život tej šťastnej slúžky odvtedy, ako ju pani najala, až po jej manželstvo“.¹⁰

⁸ *Thraliana: The Diary of Mrs Hester Lynch Thrale 1776 – 1809*, ed. Katherine C. Balderston, 2 vols. (Oxford: Clarendon Press, 1942), i. 145 (a k ostatným podobným historkám pozri A. D. McKillop, „Wedding Bells for Pamela“, *Philological Quarterly*, 28 (1949), 323-5), Dodatok II, s. 129-130.

⁹ Nedatovaná poznámka v rukopise Forster MSS, XVI, i, fo. 56, pozri tiež fo 78.

¹⁰ *Daily Advertiser*, 28. apríl 1741 a 8. august 1745, citoval Bernard Kreisman, *Pamela-Shamela* (Lincoln: University of Nebraska Press, 1960), s. 4-5.

Klamela

Fielding nebol len najostrejší satirický kritik módnjej vlny *Pamely*, ale aj jej najpodivuhodnejší hráč, ktorý začal kontroverznú tlačovú kampaň svojou *Klamelou* a dômyselne triumfoval medzi podvrhnutými pokračovaniami, aké neskôr zaplavili trh, s *Josephom Andrewsom* (čo má byť príbeh Pamelinho brata). To staršie z oboch diel vyšlo v priebehu siedmich týždňov od rozšíreného druhého vydania *Pamely* (čo bol ich konkrétny cieľ v niektorých bodoch) a tri týždne pred vyjdením najstaršieho z ostatných textov anti-*Pamely*, anonymného diela *Pokarhaná Pamela* (*Pamela Censured*). V jeho centre stojí fraške podobná dynamická burleska hrdinkinho rozprávania verná základnému náčrtu Richardsonovej zápletky, ktorá však smiešne prevrátila jej ústrednú premisu. Takže Richardsonov sexuálny predátor pán B. sa stáva skroteným a poddajným statkárom Boobym, zatiaľ čo skutočným predátorom sa stáva samotná Klamela. Tá už nie je úctyhodný príklad Richardsona, ale falošný vzor, ktorý intriguje a podvádza, až dosiahne postavenie a bohatstvo tým, že privedie svojho pána k tomu, aby si ju vzal. Avšak ešte ničivejšie než toto virtuózne zobrazenie podvratného opätovného prečítania je Fieldingovo brilantné parodické zosmiešnenie zložito prepracovaného reklamného aparátu *Pamely* v *Klamele* rámcujúceho materiálu venovaní, propagačných materiálov a komentárov v listoch (znovu vytlačeného v súčasnom vydaní ako Dodatok II.). Zdá

sa, že Fielding poznal tento aparát v jeho pôvodnej forme a nemilosrdne zosmiešňoval Richardsonovo nepozorné skrátenie jeho plného názvu „PAMELA, ET C.“ nad jedným z odporúčajúcich listov prvého vydania (v dobe, keď „etc.“ bola slangová obscénnosť).¹¹ Väčšia časť jeho energie sa však využíva v bohatšom zdroji jeho komickej dvojzmyselnej narážky, na ktorú Richardson nevedomky poskytol zámienku dokonca potom, čo vymazal (príliš neskoro) toto „etc.“ z druhého vydania: v sérii prehnaných chválospevov, ktorými prispel Aaron Hill, vplyvný básnik a kritik, len pár rokov predtým Fieldingov priateľ a aktívny podporovateľ Fieldingových drám. Ostáva nejasné, či si Fielding nebol vedomý Hillovho autorstva týchto listov (keďže podobne ako celá *Pamela* boli vydané anonymne), alebo či si vedome vybral boj s bývalým spojencom. Čo sa týka jej autorstva hry *Klamela*, podľa jej zložitosti vedci väčšinou predpokladali, že Fielding dokonca nevedel ani o Richardsonovej úlohe. Sotva však bol mimo dosahu literárnych klebiet, a kým vyšla *Klamela*, bola otázka jej autorstva už celkom otvorená a rozoberala sa verejne v tlači.¹² Špekulácie sa začali oveľa skôr a Fielding sa mohol dozvedieť pravdu vďaka takým priateľom, ako bol škótsky básnik David Mallet. Ten pôvodne podozrieval Hilla, že má prsty v texte *Pamely*: ako Hill nezakryto odpovedal Malletovi v januári: „jediný a výhradný autor je pán *Richardson zo Salisbury-Court*“.¹³

¹¹ Pozri nižšie, s. 35 a 87.

¹² Pozri „Advice to Booksellers (After reading Pamela)“, *Daily Advertiser*, 7. apríl 1741, citoval A. D. Killop v diele: *Samuel Richardson: Printer and Novelist* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1936), s. 44.

¹³ Hill Malletovi, 13. januára 1741, *The Works of the Late Aaron Hill*, 4 vols. (1753), ii., s. 221.

Aj *Klamela* zaznamenala úspech z večera do rána, istý súčasník potvrdil, že úplne zmenila verejné prijímanie Richardsonovho textu. V periodiku *London Magazine* sa objavilo niekoľko veršov: „Ukázala sa v každej farbe, obdivovaná Pamela, / okrem svojej vlastnej – kým sa zjavila Klamela... No teraz zbožňujeme viac idol / *Jervice* je pasáčka a naša čistá nymfa šľ...a.“¹⁴ Avšak úspech štylisticky pokrivkával. Po druhom vydaní v októbri už *Klamelu* znovu nevydali, hoci to môže byť len preto, že Fielding (ktorý sa k tomuto dielu nikdy nepriznal) sa ho možno pokúsil zakázať. Polovicu autorských práv na *Klamelu* kúpil v roku 1746 jeho priateľ a vydavateľ Andrew Millar, ktorý ju neskôr vynechal z posmrtného vydania Fieldingových diel – *Works* (1762), a je možné, že Fielding ho chcel pochovať už krátko pred prijatím opačného postoja k Richardsonovým dielam: pred rokom 1748 prehnane vychvaľoval prvé dva zväzky *Clarissy* v periodiku *Jacobite's Journal* a otrocky chválil recenzentský výtlačok V. zväzku, ktorý mu Richardson poslal, čo je pozoruhodné. *Klamela* by však sotva mohla mať ďalej od predstavy nadčasového, „mramorového“ umenia, na ktorom by sme sa mohli zabávať. Ak to Fielding zo seba naozaj nevychrlil vo väzení, do ktorého bol za dlhy odsúdený v polovici marca na dva týždne, určite to bolo aspoň sčasti spôsobené páľčivou finančnou situáciou. Potom je tu ešte povaha samotného textu, zahŕňajúceho medzi svoje príležitostné ciele obľúbeného kazateľa (Georgea Whitefielda), ktorý sa práve 15. marca vrátil z Ameriky. Vrcholí to Boobym a Williamsom, ktorí si kupujú hlasy v očakávaní všeobecných

¹⁴ „To the Author of Pamela“ (London Magazine, jún 1741), in: *Henry Fielding: the Critical Heritage*, ed. Ronald Paulson a Thomas Lockwood (London: RKP: 1969), s. 116.

volieb, formálne vypísaných na 28. apríla. *Klamela* sa hlboko aktuálne a na tepe doby posadnuto pohráva s literárnymi, náboženskými a politickými svetmi a prechodnými krátkodobými javmi svojej kultúry. Je to brilantný výkon na jedno použitie, vyhlasuje sa na všetky strany, a úspech diela sa meria skôr kontroverziou, akú vyvolalo, než tým, že by si natrvalo získalo status klasiky. A ten vplyv bol určite silný. Nasledujúce mesiace a roky sa zjavili nielen neautorizované pokračovania a adaptácie, ktoré chceli ťažiť z úspechu *Pamely*, ale tiež dve kategórie, ktorým *Klamela* pripravila pôdu: po prvé, moralizátorské kritiky ako *Pokarhaná Pamela* alebo dielo Charlesa Poveyho *Panna v raji* (*The Virgin in Eden*, 1741), obe zjavne uštipačne útočiacie na pastora Olivera so svätuškársky vážnou tvárou; a po druhé výsmešné paródie ako *Anti-Pamela alebo odhalenie predstieranej nevinnosti* (*Anti-Pamela or Feign'd Innocence Detected*, 1741) Elizabeth Haywoodovej a od autora J. W. *Pamela alebo nádherná podvodníčka* (*Pamela: or the Fair Impostor*, 1744), ktoré bez rozdielu berú za samozrejmosť Fieldingovu novú interpretáciu hrdinky diela.

Robert Phiddian argumentuje v prípade Swifta, že paródia nie je len vecou štylistickej hry, ale skôr presným nástrojom, pomocou ktorého sa parodovaný text môže dekonštruovať a zdiskreditovať tak povediac zvnútra na základe estetických aj ideologických argumentov. „Všetky paródie menia fungovanie textu (textov) a/alebo rozhovoru (rozhovorov), takže sa dá povedať, že tieto slovné štruktúry sa vyvolajú v mysli čitateľov a potom sa umiestnia tak, aby sa vymazali,“ píše Phiddian s použitím Derridovho pojmu vymazania na definovanie procesu, pomocou ktorého „sa myšlienka vyvolá, ale jej pozitívna sila je spochybnená, považovaná za podozrivú a v ko-

nečnom dôsledku popretá“.¹⁵ Mnoho kritikov našlo v *Klamelle* nepriateľský výsluch práve tohto druhu, akým Fielding vyzýva Richardsona na seriózny súboj na niekoľkých frontoch (literárnom, náboženskom, etickom a dokonca politickom), ako keby ho naliehavo nútili, aby na ten text odpovedal a odmietol ho. Z technickej stránky neskôr znevažoval epištolárnu prózu ako neumeleckú a drsnú (v prekvapujúcom kontexte jeho úvodu k próze v listoch svojej sestry Sarah)¹⁶ a *Klamela* sa môže určite čítať ako kritika formy, ktorú si zvolil Richardson. Tým, že podriadil *Pamelu* podvratnej, ale predsa len pravdepodobnej opätovnej interpretácii, odhaľuje neurčitost' významu obsiahnutú v jej epištolárnom rozprávaní, odkázanom na ochote čitateľa prijať vierohodnosť vypočítavého rozprávača. Zároveň ju Fielding zosmiešňuje zveličením markantnej stylistickej vulgárnosti Richardsonovho textu, nielen v hrubosti Klameliných listov, ale ešte výraznejšie v jeho ťažkopádnych nárokoch na titulnej strane (len v prvom vydaní) na zobrazenie postavy pastora Williamsa „spôsobom trochu odlišným, než akým sa zobrazuje v *PAMELE*“. Je všeobecne známe, že *Klamela* tiež zosmiešňujúco odhaľuje krivajúcu povahu konvencie, na ktorej „písanie k danej chvíli“ závisí: „Božíčku! Už ho počujem, ako vchádza do dverí. Vidíš, že píšem v prítomnom čase, ako vraví pastor *Williams*. Nuž, je v posteli so mnou, obaja predstierame spánok...“ (s. 54)

Tematicky sa *Klamela* takisto vnímala tak, že hrá s *Pamelou* o seriózne stávkky. Takmer niet pochyb o tom, že *Pamela*

¹⁵ Robert Phiddian: *Swift's Parody* (Cambridge: Cambridge University Press, 1995), s. 13.

¹⁶ Pozri Fieldingov Úvod k dielu *Familiar Letters between the Principal Characters in David Simple* (1747), in: *The Criticism of Henry Fielding*, ed. Ioan Williams (New York: Barnes and Noble, 1970), s. 132-3.

vďačí za mnohé úspechu, odvodenému od euforického mýtu (slovami jeho podtitulu) „Odmenená cnosť“ – mýtu prozreteľne skonštruovaného stúpania po sociálnom rebríčku, ktorý Fieldingova sesternica lady Mary Wortleyová Montaguová s výsmechom odmietla ako „radosť chyžných všetkých národov“¹⁷. Podobne sa hovorilo aj o Fieldingovej reakcii. Podľa názoru Martina Battestina „bolo písanie neobratné, morálka hrubá a obchodnícka, zbožnosť, akú dielo odporúča, nie je len maskou pre pokrytectvo, ale aj zhubná vo svojom zdôrazňovaní doktríny milosti“, zatiaľ čo Terry Castle sa domnieva, že Richardsonov príbeh je plný „revolučných morálnych a sociálnych implikácií. ... Román oslavuje svet premenlivých ľudských vzťahov, impulzy má neústupné, ba za každú cenu vzdorujúce panujúcej hierarchii“.¹⁸ Pre takýchto rozličných kritikov sa *Klamela* stala ideologicky zaťaženým útokom na agendu, akú ľudia vnímali v *Pamele*, či už poukazovaním na úbohý charakter cnosti, ktorá nepresahuje posadnutosť cudnosťou a jej zdôvodňovaním vierou, alebo nervóznou patricijskou obranou zavedených hierarchií, ktoré odmietajú pripustiť, že manželstvo medzi jednotlivými triedami je niečo iné ako scestná machinácia a predohra k spoločenskému kolapsu.

Klamela sa zaiste úspešne darí napádať morálnu a náboženskú domýšľavosť románu a po nej doráňaný Richardson narieka nad následným konsenzom: „Som príliš vážny, príliš veľký metodista a z Pamele som urobil príliš pobožnú posta-

¹⁷ To Lady Bute, 25. október 1750, *The Complete Letters of Lady Mary Wortley Montagu*, ed. Robert Halsband, 3 vols. (Oxford: Clarendon Press, 1965-7), ii., s. 470.

¹⁸ Martin C. Battestin a Ruthe R. Battestinová, *Henry Fielding: A Life* (London: Routledge, 1989), s. 303; Terry Castle, *Masquerade and Civilization: The Carnavalesque in Eighteenth Century English Culture and Fiction* (London: Methuen, 1986), s. 135-6.

vu.¹⁹ A hlasom pastora Olivera sa navyše presadzovanie konzervatívnych hodnôt a štruktúr na pozadí dvojakých rizík náboženského entuziazmu a spoločenského rovnostárstva zo zadného voja stáva dosť explicitné: „/Dielo/ mladých džentlmenov učí, že vziať si komorné svojej matky a vyžívať sa vo vášni žiadostivosti na úkor zdravého rozumu je náboženský, cnostný a čestný čin...“ (s. 93). A predsa existuje množstvo dôkazov pre tvrdenie, že *Pamela* bola prostriedkom pre ďalekosiahlejšie ciele, príležitosťou alebo dokonca inšpiráciou pre Fieldinga rovnako ako motivačným cieľom samým osebe. Metodológia, ktorá zrovnáva fiktívny hlas postavy, akou je Oliver, s konečnými názormi autora, je pochybná a slovná výmena medzi pastormi rámčujúca celé rozprávanie by sa veľmi ľahko mohla považovať za satiru na moralizujúcich oponentov *Pamely*, ktorú predstavuje Oliverov vlastný hysterický jazyk o epidémiách a jedoch, ako je to v naivných autoroch zveličenej reklamy v štýle Tickletexta. Existuje zjavný rozdiel medzi Oliverovým pohrdaním *Pamelou* ako „nezmyselnou smiešnou knihou“ (s. 92) a pretrvávajúcou Fieldingovou reakciou na Richardsonovu tvorbu, ktorá zahŕňala nielen vrelé odporúčanie *Clarissy*, ale aj zjavný Richardsonov vplyv na *Ameliu*. Čo sa týka konkrétnej sťažnosti na intrigujúce slúžky a manželstvo medzi triedami, Oliverove kritické poznámky sú zaiste vyslovené veľmi rázne a satirický osten im navyše môže dodať fakt, že zatiaľ čo sa Fielding ocitol vo väzení pre dlžníkov, deviateho mája sa jeho umierajúci otec oženil so svojou slúžkou a tak prakticky svojho syna vydedil. No o pár rokov neskôr sám Fielding šokoval oliverovcov medzi svojimi súčasníkmi, keď zopakoval tento prehrešok a zobral si

¹⁹ To George Cheyne, 31. august 1741, *Selected Letters of Samuel Richardson*, 47.